

Formanden: Det vil erindres, at denne Sags anden Behandling blev afbrudt i et tidligere Møde, og et Udvalg nedsat. Der er intet Endringsforslag frenkomet. Jeg sætter begge Lovudkastets Paragrafer under Forhandling under Et.

Da Ingen forlangte Ordet, gif man, efterat Formanden forinden Forhandlingernes Slutning havde bemærket, at han ikke vilde lade de enkelte Paragrafer afstemme, medmindre Saadant udtrykkeligt forlangtes, til Afstemning, hvorved Lovudkastet og dets Overgang til tredje Behandling vedtoges med 31 Stemmer mod 1.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var: Første Behandling af Forslag til Lov om Tillæg til Loven af 2den Mai 1855.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Spalte 1109—10.)

Frolund: Jeg har ubbedet mig Ordet for allerede paa dette Trin af Sagen at gjøre nogle Bemærkninger; som jeg alligevel vilde finde mig foranlediget til at gjøre paa et senere Stadium. Denne Lov indeholder adskillige Tanker, hvori jeg kan være enig, forudsat at jeg har opfattet dem rigtigt; men Affattelsen er i det Hele saaledes, at jeg troer, at den behøver en betydelig Omændring. See vi nemlig hen til den første Paragraf, saa gaaer den ud paa at stille Fagene i Skolen saaledes, at nogle af dem undergives en Kontrol og et af dem en anden Kontrol. Den nærmeste Kontrol med Skolerne er, som bekendt, hos Sogneforstanderskaberne, og den Udvei, man har søgt, har forekommet mig besynderlig. Det skal formodentlig være en frifundet Retning, men saaledes kan jeg ikke opfatte den; thi Sogneforstanderskaberne ere jo en folkelig Indretning i det Hele, og dersom man unddrager Noget fra deres Indflydelse, gaaer man ikke i frifundet, men i modsat Retning. Det kan vistnok være meget betænkeligt og tvivlsomt, om det er rigtigt at dele Kontrollen med Skoleunderviisningen saaledes, at den for nogle Fag ligger et Sted og for andre et andet Sted; men det skal jeg ikke

her nærmere gaae ind paa, da Talen her er om Religionsunderviisningen. Jeg troer nok at have forstaaet den Tanke, der ligger til Grund for dette Lovforslag, naar jeg tager Hensyn til de religiøse Bestræbelser, der jo have gjort sig gjældende i de senere Aar og søgt at reformere paa det kirkelige Gebeet, men her er man gaaet en ganske besynderlig Veie. Jeg vil ikke tale om, hvad jeg allerede har berørt, at man har forbigaaet Sogneforstanderskaberne, der ere Underviisningsfrihedens naturlige Bærge, men det forekommer mig, at dersom der skal være nogen Mening i den Paa-stand, her er reist, saa skal man henlægge Afgjørelsen til Sjælesørgeren og ikke til enhver somhelst Præst, man kan finde villig til at give Attest for, at Barnet er godt underviist. Dernæst har man skjælet mellem Præsterne; alle Præster ere ikke lige værdige til at give en saadan Attest, men kun de, der ere Sognepræster eller residierende Kapellaner; Kapellaner pro loco eller andre i Staten beffiktede Præster kunne ikke give en saadan Attest. Hvorledes denne Rangforordning er kommen op, forstaaer jeg ikke; skulde jeg gaae ind paa Paragrafen, saa vilde jeg idetmindste have den redigeret saaledes, at der skulde fremlægges en Attest fra Vedkommendes Sjælesørger; derved vilde baade de, der høre til Menigheden, og de, der have løst Sognebaandet, være hjulpsne. Som sagt, dersom man vil vælge en saadan Udvei, saa synes dette mig at være den eneste rimelige at vælge. Er man bange for, at Sogneforstanderskaberne ikke kunne magte Præsterne, som jeg næsten skulde troe, efter hvad her er foreslaaet, saa er det egentlig en Anklage imod Sogneforstanderskaberne; thi deres Medlemmer kunne slaae sig sammen, medens Præsten kun har een Stemme. I § 2 er der gjort et Skridt henimod en større Frihed for Skolen, men der er man ogsaa bleven staaende paa Halvveien; man har søgt at gjøre et Skridt, men ikke gjort det alvorligt. Naar man tager Hensyn til Skoleloven af 1855 § 1, saa seer jeg ikke rettere, end at Enhver maa være berettiget til at undervise Børn, eller, om man vil, til at holde Skole, thi ellers seer jeg ikke, at der er nogen fornøftig Mening i Loven, naar den siger, at Forældrene ere berettigede til selv at sørge for